

Republika e Kosovës
Republika Kosovo – Republic of Kosovo
Ministria e Industrisë, Ndërmarrësisë dhe Tregtisë
Ministarstvo Industrije, Preduzetništva i Trgovine
Ministry of Industry, Entrepreneurship and Trade

01 ref. 13
07.05.2021.

Na osnovu članova 92.4 i 93 (4) Ustava Republike Kosovo, članova 10. i 11. Zakona br. 06 / L-113 o organizaciji i funkcionisanju državne uprave i nezavisnih agencija, kao i člana 8.1.4 i tačka 12.3 Priloga 1. Uredbe (VRK) br. 02/2021 o oblastima administrativne odgovornosti Kancelarije premijera i ministarstava, ministar industrije, preduzetništva i trgovine izdaje ovu:

ODLUKU

1. **Otkazano** član 1, stavovi 2 i 3 člana 2, članovi 3 do 53, članovi 58 i 59, kao i stav 2 člana 60 Administrativnog uputstva (MTI) br. 09/2020 o kontroli i kvalitetu tečnih naftnih goriva, objavljeno u Službenom listu 16. novembra 2020. godine
2. Odgovorna tela su **dužna** za sprovođenje Administrativnog uputstva (MTI) br. 01/2017 o kvalitetu tečnih naftnih goriva, objavljeno u Službenom listu 15. februara 2017. godine.
3. Ova odluka stupa na snagu nakon objavljivanja u Službenom listu.

Obrazloženje

Ključne odredbe Administrativnog uputstva (MTI) br. 09/2020 o kontroli i kvalitetu tečnih naftnih goriva (u daljem tekstu „Uputstvo 09/2020“) očigledno su u suprotnosti sa Ustavom i važećim zakonima, pa ih treba ukinuti.

Član 7.1 Ustava prepoznaje vladavinu zakona kao vrednost ustavnog poretka Republike Kosovo. Član 92.3 obavezuje Vladu, uključujući i ministre, da primenjuju zakone i deluju „u okviru odgovornosti definisanih ovim Ustavom i zakonom“. Konačno, prema članu 93 (4) Ustava, Vlada „donosi odluke i donosi pravne akte ili propise neophodne za sprovođenje zakona“.

U vezi sa principom vladavine zakona, Evropska komisija za demokratiju kroz pravo (Venecijanska komisija) podseća:

Osnovni preduslov za vladavinu zakona je da su nadležnosti javnih vlasti definisane zakonom. Ukoliko se zakonitost bavi postupcima javnih funkcionera, takođe se zahteva da oni imaju ovlašćenja da deluju i da tada deluju u granicama ovlašćenja koja su im dodeljena i shodno tome poštuju procesno i materijalno pravo. (Kontrolna lista za vladavinu zakona, *Kontrolna lista za vladavinu zakona*, 18.3.2016, CDL-AD (2016) 007rev, stav. 45.)

U vezi sa članom 93 (4) Ustava, Komentar kaže:

Ovlašćenje za donošenje podzakonskih akata, je međutim ograničeno na sledeće uslove: a) da podzakonski akt kojim se uređuje pravna oblast koje je regulisano zakonom koji donosi Skupština; b) da podzakonski akt ne krši zabranu nametnutu relevantnim zakonom; c) da podzakonski akt sledi svrhu i ciljeve zakona, i da relevantni podzakonski akt bude u potpunosti u skladu sa Ustavom; i, d) da podzakonski akt ima karakter konkretizacije apstraktnih normi odgovarajućeg zakona. Ako relevantni podzakonski akt ispunjava ova četiri uslova, onda je njegova pravna snaga potiče direktno iz ovog stava Ustava. (Enver Hasani, *Komentar: Ustav Republike Kosovo*, izdanje. 1, član 93 (4), kmt. 2, str. 440).

Administrativno uputstvo, kao podzakonski akt Vlade ili Ministarstva, mora se izdati u okviru ovlašćenja danih zakonom.

Uputstvo 09/2020 je odobreno od strane Ministra trgovine i industrije, pozivajući se na član 9. Zakona br. 2004/5 o trgovini naftom i naftnim derivatima na Kosovu, izmenjen članom 11. Zakona br. 03 / L-138:

Član 9.

STANDARDI NAFTE I NAFTNIH DERIVATA

9.1. Ministarstvo će podzakonskim aktom razmotriti i odobriti standarde za kvalitet nafte i naftnih derivata, uzimajući u obzir usklađene EU i međunarodne standarde.

9.2. Prilikom postavljanja standarda, prema stavu 1. ovog člana, Ministarstvo mora uvek uzeti u obzir da njihova primena ne izaziva nepravilnosti u snabdevanju tržišta naftom i naftnim derivatima, niti favorizovanje proizvođača ili države.

9.3. Ministarstvo će kontinuirano preispitivati standarde na osnovu njihove kompatibilnosti sa ukupnim ekonomskim razvojem zemlje.

Ova odredba ovlašćuje ministra da izda podzakonski akt kojim se utvrđuju standardi za kvalitet nafte i naftnih derivata, uzimajući u obzir usklađene standarde iz Evropske unije i međunarodne standarde. Međutim, ne ovlašćuje ministra da izda podzakonski akt posebno za kontrolu tečnih naftnih goriva pre ulaska na tržište.

Kvalitet proizvoda kontroliše se u skladu sa Zakonom br. 06 / L-041 o tehničkim zahtevima za proizvode i ocenjivanje usaglašenosti. Članovi 53. i 54.1 ovog Zakon utvrđuju:

Član 53.

Primena odredbi o graničnoj kontroli

Članovi 54. 55. i 56. ovog zakona primenjivaće se na sve proizvode obuhvaćene tehničkim zakonodavstvom Kosova, u meri u kojoj posebni zakoni ne sadrže konkretnije odredbe u vezi sa organizacijom granične kontrole.

Član 54.

Kontrola proizvoda ulazak na tržište

1. Carina Kosova ima potrebne nadležnosti i resurse za pravilno obavljanje svojih dužnosti. Oni će izvršiti odgovarajuće provere karakteristika proizvoda u odgovarajućem stepenu, u skladu sa principima definisanim članom 44. stav 1. ovog Zakona, pre nego što se ti proizvodi puste u slobodan promet [...]

Član 10.1 Zakona o trgovini naftom i naftnim derivatima na Kosovu, izmenjeno i numerisano članom 12. Zakona 03 / L-138, kaže:

Ministarstvo vrši nadzor i inspekciju kvaliteta nafte i naftnih derivata *na tržištu* [naglasak dodat].

Pra, pre nego što ulje i gorivo izađu na tržište, kontrolu kvaliteta vrši Carina, u skladu sa Zakonom o tehničkim zahtevima za proizvode i ocenjivanju usaglašenosti. Jednom kada nafta i goriva izađu na tržište, kontrolu kvaliteta vrši Ministarstvo (sada industrije, preduzetništva i trgovine), u skladu sa Zakonom o trgovini naftom i naftnim proizvodima na Kosovu.

Stavovi 1. i 2. člana 51. [Verifikacija kvaliteta tečnih naftnih goriva na carinskom području] Uputstva 09/2020, predviđaju da:

1. Pre odobravanja ulaska tečnih naftnih goriva u promet na kosovskom tržištu, telo za ocenjivanje usaglašenosti (TOU) imenovano od strane MTI, nadležno je da izvrši adekvatnu verifikaciju karakteristika tečnih naftnih goriva koja ulaze na carinsko područje Republike Kosova i da verifikuje dokumente usaglašenosti izdate van teritorije Republike Kosovo u skladu sa relevantnim zakonom.

2. Tokom postupka odobravanja unosa naftnih goriva, tela za ocenjivanje usaglašenosti verifikuju dokumente o usaglašenosti, uključujući izjavu o usaglašenosti ili izjavu kvaliteta, koji mora biti priložen uz izveštaj o ispitivanju, u skladu sa parametrima predviđenim osnovnim uputstvom. Carina Kosova dozvoljava ulazak naftnih goriva na teritoriju Kosova, samo ako potvrda / izveštaj izdat od a TOU imenovan od strane MTI, što je u skladu sa osnovnim uputstvima. [Sic]

Prema članu 51. Uputstva 09/2020, organi koje imenuje Ministarstvo verifikuju goriva koja ulaze na carinsko područje Republike Kosovo - odnosno, njihovu kontrolu pre ulaska na tržište; Carina dozvoljava ulazak ovih goriva samo ako je ekonomskom operateru kome je dostavljen izveštaj o ispitivanju iz trupe. Dakle, Uputstvom 09/2020, koje je izdao ministar trgovine i industrije, dodeljuju se obaveze kosovskoj carini.

Prema članu 9. Zakonika Carine i akcize, br. 03 / L-109, Carina je jedina institucija na Kosovu koja ima nadležnost da vrši carinske i druge zadatke koje joj je dodelila Vlada. Dakle, carini može dodeliti zadatke samo Vlada, a ne pojedinačni ministri.

Član 51. Uputstva 09/2020 je u suprotnosti sa članom 54. Zakona za tehničke zahteve za proizvode i ocenu usaglašenosti, jer ovaj zakon ovlašćuje kosovsku carinu da kontroliše proizvode pre ulaska na tržište. Dalje, član 51. Uputstva 09/2020 je u suprotnosti članu 9. Carinskog i Akciznog zakona, jer utvrđuje carine.

Predloženo je da nadležnosti za priznavanje i prihvatanje dokumenata o usaglašenosti nafte i naftnih derivata budu uklonjene iz tela za ocenjivanje usaglašenosti i prenete na Carinu već 2016. Glavni razlog je bio:

da bi se izbeglo nepoštovanje Administrativnog uputstva [MTI] br. 07/2012, o kvalitetu tečnih naftnih goriva sa Ustavom Republike Kosovo i sa relevantnim zakonima; da se ispune obaveze Republike Kosovo za slobodno kretanje robe, obaveze koje proizilaze iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju; uspostavljanje efikasnih mehanizama za kontrolu kvaliteta nafte i naftnih derivata i da se izbegne sukob interesa MTI u naftnom sektoru, jer MTI sprovodi neke aktivnosti koje su međusobno u sukobu interesa. (Objašnjenje, str. 2, priloženo uz pismo br. Prot. [MTI] 01-3099, 13.6.2016.)

Administrativno uputstvo (MTI) br. 01/2017 o kvalitetu tečnih naftnih goriva preneo je nadležnost na dokumentima o usaglašenosti sa spoljnih tela na Carinu Kosova, u skladu sa Carinskim i Akciznim zakonikom. Evropska unija je pomogla u pripremi carinskih kapaciteta putem instrumenta tehničke pomoći i razmene informacija, poznatog kao TAIEX. Carina je takođe izvršila kapitalnu investiciju od preko milion evra za izgradnju naftne laboratorije. Uputstvom 09/2020 ukinuto je Uputstvo 01/2017, primoravajući Carinu da zatvori laboratoriju.

Kao nezakonita odredba, član 51. Uputstva 09/2020 je međusobno povezan posebno sa članom 1. stavovi 2.–3. člana 2., članovima 3.–50. članovima 52.–53. članovima 58.–59. kao i

stavom 2. člana 60. istog uputstva. Uz napomenu da su ove odredbe u suprotnosti sa Ustavom i važećim zakonima, a u cilju vraćanja zakonitosti, ministar je odlučio kao u izreci.

Rozeta HAJDARI

Ministarka

Šalje se:

- ⑩ Službenom listu
- ⑩ Kabinetu premijera
- ⑩ Carini Kosova
- ⑩ Kabineti ministra
- ⑩ Generalnom sekretaru
- ⑩ Pravnom odeljenju
- ⑩ Odeljenju za regulisanje tržišta nafte
- ⑩ Tržišnoj inspekciji
- ⑩ Arhivi